

ADVIES

WIJZIGING BVR INFORMATIEVERPLICHTING
TEN AANZIEN VAN NIEUWE DIENSTENCHEQUE-
GEBRUIKERS

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende dienstencheques, wat betreft de informatieverplichting ten aanzien van de nieuwe gebruikers
Adviesvrager	Jo Brouns - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw
Ontvangst adviesvraag	22 maart 2024
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad	22 april 2024
Contactpersoon	An De Coen adcoen@serv.be

De heer Jo Brouns

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Ellipsgebouw

Koning Albert-II laan 35

1030 Schaarbeek

Wijziging BVR dienstencheques aangaande de informatieverplichting ten aanzien van de nieuwe gebruikers

Mijnheer de minister

Met voorliggend ontwerpbesluit geeft de Vlaamse regering invulling aan de decretale bepaling over de verplichting aan erkende ondernemingen om nieuwe gebruikers te informeren en te wijzen op de algemene wettelijke verplichtingen. Dat moet ervoor zorgen dat de dienstenchequereglementering wordt nageleefd en dat de werknemers in veilige en goede arbeidsomstandigheden kunnen werken. Uit het advies bij het decreet¹ bleek al dat de Vlaamse sociale partners een andere opvatting hebben over de wijze waarop de erkende onderneming de gebruiker moet informeren en hoe het decreet verder moet worden uitgewerkt.

Dit ontwerpbesluit regelt dat de informatieverplichting gebeurt via een document dat door beide partijen, de erkende onderneming en de nieuwe gebruiker, wordt ondertekend. Hierover vraagt u de SERV om advies.

De Vlaamse sociale partners nemen een ander standpunt in over dit ontwerp van besluit. Hieronder vindt u de standpunten van de werkgevers- en de werknemersorganisaties.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Danny Van Assche
voorzitter

¹ SERV-advies decreet dienstencheques (4 september 2024): <https://www.serv.be/node/16006>

Bijlage 1: Standpunt werkgeversorganisaties

Het is belangrijk dat de dienstenchequeregeling wordt nageleefd. Het ontwerp van decreet² tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 nam daarop een verplichting op voor erkende ondernemingen om de gebruiker te informeren en te wijzen op de algemene wettelijke verplichtingen. **De werkgeversorganisaties stippen aan dat daarnaast ook de Vlaamse overheid, via de uitgiftemaatschappij, een directe communicatie heeft met de gebruikers van de dienstencheque.** Generieke boodschappen rond toegelaten activiteiten en andere reglementaire bepalingen kunnen ook makkelijk en herhaaldelijk worden gecommuniceerd via de communicatiekanalen die de uitgiftemaatschappij heeft met alle Vlaamse klant-gebruikers.

Dit besluit bepaalt de modaliteiten volgens dewelke de erkende dienstencheque-ondernemingen, in het geval de huishoudhulp prestaties verricht bij de gebruiker thuis, nieuwe gebruikers moeten informeren over de geldende regels van de dienstenchequereglementering en de verplichtingen die voortvloeien uit de welzijnsreglementering. De werkgeversorganisaties benadrukken dat het belangrijk blijft om voor de uitvoering van de verbintenis in dialoog te blijven gaan met de werkgeversorganisaties van de sector om te **verzeker****en dat het om werkbaar voorstellen gaat die op een efficiënte wijze bijdragen tot de realisatie van deze doelstelling.** Gelet op de precaire financiële situatie van de ondernemingen in de sector is het daarbij **belangrijk dat bijkomende maatregelen zo budgetneutraal mogelijk zijn en dat in de uitvoering overmatige administratieve lasten worden vermeden.** De integratiemogelijkheid die het besluit biedt in een reeds bestaande schriftelijke overeenkomst zodat geen afzonderlijk document moet worden opgemaakt en ondertekend, komt bijvoorbeeld tegemoet aan een praktische operationele vertaling. **De uitvoering van de nieuwe regelgeving moet zorgvuldig en evenwichtig worden ontwikkeld, met aandacht voor de impact op zowel gebruikers als werkgevers.**

De voorziene inwerkingtredingsdatum van het besluit is de eerste dag van de maand volgend op de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. **Voor de werkgeversorganisaties lijkt een overgangperiode van 3 maanden echter een minimum om de nieuwe verplichtingen operationeel vertaald te krijgen bij alle erkende dienstencheque-ondernemingen.**

² Het ontwerp van decreet wordt op 17 april 2024 gestemd in het Vlaams parlement.

Bijlage 2: Standpunt werknemersorganisaties

Dit wijzigingsbesluit bepaalt hoe erkende dienstencheque-ondernemingen nieuwe gebruikers moeten informeren over regels in de dienstencheque (DC) reglementering en de verplichtingen die voortvloeien uit de welzijnsreglementering.

De bijgevoegde nota aan de Vlaamse regering van 12 december vermeldt dat er naar aanleiding van inspecties door de FOD werkgelegenheid en de Vlaamse inspectie zeer ernstige problemen zijn met het respecteren van elementaire bepalingen in de DC reglementering en de naleving van bepalingen in de wet welzijn op het werk. De inspectieverslagen wijzen onder meer op een manifest gebrek aan toezicht door de erkende DC-ondernemingen bij de gebruiker.

De regionale directies van toezicht van welzijn op het werk hebben ook vastgesteld dat maar liefst 159 van 175 erkende DC-ondernemingen in overtreding waren. De Vlaamse regering reageerde eerder al met een ontwerpdecreet waarover de SERV verdeeld adviseerde³. Dit wijzigingsbesluit verduidelijkt nu een bepaling uit dat decreet, nl. hoe DC-ondernemingen gebruikers adequaat moeten informeren over wettelijke verplichtingen. Het besluit stelt voor dit te doen aan de hand van een door beide partijen ondertekend document.

We vinden dit antwoord van de Vlaamse regering op de vastgestelde problemen opnieuw ondermaats en ontgoochelend. Dit document gaat de kwaliteit van de jobs van de huishoudhulpen niet verbeteren. Uit een recent rapport van de Hoge Raad van Werkgelegenheid blijkt dat de huishoudhulpen zeer sterk vertegenwoordigd zijn bij de langdurig zieken. Om de instroom richting langdurige ziekte te stoppen, zijn meer inspanning van werkgevers op het vlak van preventie absoluut nodig. **We vragen dat daarom de huidige Vlaamse regering dit stimuleert**, onder andere via een versterking van de sociale inspectie, **en ook alsnog dit besluit grondig bijstuurt op de volgende punten.**

- De inhoud van het document moet veel sterker omschreven worden. Nu is de inhoud veel te summier. De inhoud van het document bevat veel te veel vrijheidsgraden voor erkende DC-ondernemingen. **We willen ook dat er een standaarddocument en checklijsten komen die gevalideerd wordt door de federale en Vlaamse inspectiediensten.**
- We willen ook dat er **een overeenkomst** met opsomming van rechten en plichten wordt opgesteld **in plaats van een vrijblijvend “document” ter kennisgeving.**

³ <https://www.serv.be/node/16006>

- Ook willen we dat werknemers effectief ter plaatse bij de gebruiker betrokken worden bij het overlopen en bespreken van deze overeenkomst. De bespreking van het document kan niet enkel digitaal gebeuren. De huishoudhulp moet een kopie krijgen van deze overeenkomst. Het gaat immers over het welzijn en de werkomstandigheden van de huishoudhulp. **Ook willen wij dat er garanties naar de werknemers komen dat de bepalingen uit deze overeenkomst effectief worden opgevolgd door de gebruiker, de DC-onderneming, de huishoudhulp en het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW).**
- We verwijzen ook naar ons eerder standpunt in het gedeeld SERV advies over het decreet dienstencheques van 4 september 2023 waarover de SERV verdeeld geadviseerd. Daarin vragen we dat **het informeren over wettelijke verplichtingen dient te gebeuren aan de hand van een plaatsbezoek.** Het opmaken van een risico-analyse met voorzorgsmaatregelen kan sowieso enkel aan de hand van bezoek ter plaatse bij de gebruiker. Werkgevers in de DC-sector zijn sowieso verplicht om medisch toezicht, risicoanalyse van de werkplaats – en dus ook een bezoek ter plaatse – uit te voeren zoals de welzijnsinspectie duidelijk stelt. Ook **moeten er minimumvereisten voor gebruikt materiaal en kuisproducten** komen, die verplicht moeten opgenomen worden in de overeenkomst tussen gebruiker en de dienstencheque-ondernemingen. Het is heel belangrijk voor het welzijn van werknemers dat er normen voor ter beschikkingstelling van schoonmaakmateriaal en- producten komen.
- Het opmaken van zo'n overeenkomst moet ook gelden voor bestaande gebruikers en niet enkel voor nieuwe gebruikers. Bij bestaande gebruikers kunnen evengoed voorzorgsmaatregelen noodzakelijk zijn en producten en materiaal gebruikt worden die conform de minimumnormen zijn.

De Brusselse en Waalse antwoorden op de inspectieverslagen zijn veel ambitieuzer om inbreuken effectiever aan te pakken.

In Brussel gaat het concreet om

- Verplichting van 16u vorming per VTE en 9u voor nieuwe werknemers
- Verplichting van een gemiddelde arbeidsduur op bedrijfsniveau van minstens 20u/week
- Een verplicht huisbezoek bij nieuwe klanten vanaf 01/01/2025 en zal ook een jaarlijks medisch onderzoek verplicht worden.
- Een verplichte schriftelijke overeenkomst tussen klant en DC-onderneming met een aantal minimale bepalingen
- Een beperking van de extra administratieve kosten voor klanten tot max. 0,30€ per cheque; deze extra inkomsten moeten ten goede komen aan de werknemers: er dient binnen de overlegorganen een akkoord bereikt worden over de aanwending ervan

- Het opleggen van minimaal 2 collectieve overlegmomenten en 1 individueel gesprek voor elke huishoudhulp op jaarbasis. Ondernemingen krijgen hiervoor extra subsidies.
- Een versterking van het mentorschap voor huishoudhulpen van minstens 45 jaar. Hiervoor zijn extra subsidies voorzien.
- Het verplichten van de risicoanalyses (conform de Wet Welzijn) en een jaarlijks medisch onderzoek voor elke huishoudhulp.
- Het indienen van een jaarlijks rapport waarbij ondernemingen o.a. aantonen dat de individuele en collectieve overlegmomenten zijn doorgegaan, er medische onderzoeken hebben plaatsgevonden, enz.
- Het invoeren van administratieve boetes voor ondernemingen die de reglementering niet toepassen. De erkenningsvoorwaarden worden uitgebreid waardoor er meer mogelijkheden zijn om de intrekking van de erkenning te vragen.

In Wallonië is het huisbezoek bij nieuwe klanten reeds verplicht en werd de naleving van de wet welzijn opgenomen in de erkenningsvoorwaarden van een DC-onderneming. In Brussel worden de huisbezoeken dus volgend jaar verplicht.

Verschillende DC-ondernemingen opereren over de gewestgrenzen. Dat vereist interregionale consistentie in de DC-reglementering. Ook het uniform toepassen van de federale welzijnswetgeving is zeer belangrijk voor het vermijden ongelijkheden op het vlak van gezondheid en welzijn van werknemers op het werk. Dit is ook van belang voor werkgevers en preventiediensten die nodeloze complexiteit en administratie krijgen door afwijkende praktijken afhankelijk van hun geografische spreiding. **De werknemersvertegenwoordigers stellen daarom voor dat de Vlaamse regelgeving zich aligneert met de andere gewestelijke regelgeving om inconsistenties te vermijden en concrete maatregelen te nemen om het welzijn van de huishoudhulpen te verbeteren.**